

MOTION

Till kommunalfullmäktige

Inför årlig granskning av Södertälje kommuns upphandlingar

Bakgrund

Södertälje kommun gör årligen mängder med upphandlingar, Telge inköp gör årligen upphandlingar för ca 3 miljarder kronor. Med så förhållandevis stora volymer så kan en del upphandlingar uppenbarligen inte alltid bli så bra. En del kostnadskalkyler är tydliga glädjekalkyler som sedan blir mycket dyrare i slutändan än uppgjort. Fornhöjdsrenoveringen är ett lysande exempel på detta.

Man skall vara medveten om att företagen utformar sina offerter så att dem skall se billiga ut, och därmed vinna upphandlingen. Det finns folk som enbart jobbar med att smart utforma offerter, man räknar sedan kallt med att ett "otränat öga" inte ser helhetsbilden och går i fällan. Efter avtal är tecknat så dyker det upp en massa ÄTA fakturor...

"ÄTA är en förkortning av en speciell typ av arbeten på en byggarbetsplats, som inte finns förtecknade vid projektstarten. Förkortningen står för Ändringar, Tillägg, Avgående. Det handlar således om ändringar som sker under arbetets gång vad gäller ett jobb. Det kan handla om att förutsättningarna förändrats, eller att omfattningen av arbetet blivit en annan än den först planerade. ÄTA-arbeten, som det kallas inom byggsvängen, kan vara oförutsedda, men de kan också läggas in som ett tillägg i planeringen.

De flesta oförutsedda tilläggen vad gäller arbetes utförande handlar om dålig planering, eller ett dåligt grundarbete – Dålig upphandling"

Företag som exempelvis Skanska har just detta tillvägagångssätt i beräkning när man lämnar en offert på ett jobb, man tar sedan igen de på (ofta planerade dolda) extra jobben, och där är ofta timtaxorna och övriga kostnader helt annorlunda än enligt uppgjord offert.

Därigenom så tar man hem vinst på jobbet trots att man har lämnat ett lågt pris i offerten när upphandlingen genomfördes.

Återigen i Fornhöjdens fall så blev "extra jobben" till ett värde av 242 miljoner kronor.

Motivering

Att granska kommunens inköp på årlig basis och ibland med stickprov är inte för att hitta syndabocker, det är för att undvika framtida dåliga upphandlingar. Bara vetskapen om att ens uppköp kan komma att granskas kommer leda till att personer som håller i upphandlingarna kommer att tänka till en gång extra innan man tecknar ett avtal. Jag är övertygad om att förhandlingarna kommer att bli mera sakliga och tydliga, att uppköparna kommer att lägga mer energi på att undvika "fallgropar" som företagen lägger upp för dem i sina offerter. Kanske rent av skicka uppköparna på utbildning vore en lösning, skall man till exempel upphandla inom byggnation så kan det vara bra att kunna något om hur det går till i byggbranschen, alternativt anställa en konsult som ser över offerterna och avtalet innan dem skrivs under.

Bedömning

Orust kommun tog 2017 in Ernst & Young för att granska kommunens inköp till en kostnad av 115.000kr. Södertälje kommun har en större verksamhet, även om kostnaden för en oberoende granskning landar kring 500.000kr eller något mer så är det mycket väl investerade pengar.

Sannolikt så sparas dessa pengar in mångfalt genom att bättre upphandlings och kontrollrutiner införs.

Man har nu i Orust infört egna kontroller och uppföljningar av sina inköp.

Jag är övertygad om att Södertälje kommun skulle spara ansevärd summor och ha en mer hållbar upphandling om vi införde årliga oberoende granskningar av våra inköp.

Kommunfullmäktige

Realistpartiet vill att kommunfullmäktige beviljar motionen och ger kommunstyrelsen i uppdrag att anlita en oberoende granskningskonsult, förslagsvist Ernst & Young.

Som sedan ser över alla inköp och upphandlingar gjorda 2017 till att börja med.

Södertälje den 2018-02-28

Sign: _____

Namnförtydligande

Joakim Granberg

Realistpartiet